

Lausunto

07.05.2024

Asia: VN/23161/2023

Lausuntopyyntö Suomen Teollisuussijoitus -konsernin muodostamista koskevasta HE-luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

EK:N LAUSUNTO TEM:LLE LAEIKSI TESI-KONSERNIN LUOMISEKSI

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä (TEM) mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi Suomen Teollisuussijoitus Oy -nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä Business Finland Venture Capital Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä annetun lain kumoamisesta.

YLEISTÄ

EK suhtautuu myönteisesti nykyisten Business Finland Venture Capital Oy:n, Ilmatorahasto Oy:n sekä Oppiva Invest Oy:n toiminnan järjestämiseksi Suomen Teollisuussijoitus Oy:n yhteyteen. Käsillä olevat suunnitelmat ovat uskottavia ja perusteltuja, jotta asetettu tavoite kyvystä toimia tehokkaasti valtion pääomasijoitus- ja yritysrahoitusyhtiönä ja hoitaa konsernin teollisuuspoliittista tehtävää voidaan saavuttaa.

EK pitää myös suunnitelmia yhdistämisen käytännön toteutustavasta ja konsernirakenteen kahden yhtiön mallia Suomen Teollisuussijoitus Oy:sta ja sen tytäryhtiö ”Teollisuustuki Oy:sta” onnistuneena. Näin nykytilanne selkeytyy, kun Teollisuussijoituksen markkinaehtoista profiilia kyetään vaalimaan ja valtion elinkeinopoliittisiin erityistehtäviin liittyviä tarpeita ja valtiontukea sisältäviä operaatioita voidaan keskittää tulevaan tytäryhtiöön.

Koko hankkeen osalta EK korostaa nykyisen Teollisuussijoituksen uskottavuuden ja tunnustetun aseman vaalimisen tärkeyttä markkinoilla, jonka ytimessä on toimiminen markkinasijoittajaperiaatteella. Samalla uuden Tesi-konsernin elinkeinopoliittinen markkinapuutteita täydentävä rooli on kyettävä määrittelemään kirkkaasti samoin kuin sen asema suhteessa muihin julkisiin toimijoihin.

LUONNOKSET HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

TEM:n luonnoksista hallituksen esityksiksi esitämme kolme huomioita:

- Kaksi esitettyä lakia ovat muodoltaan varsin väljiä ja jättävät ohjaavalle ministeriölle (TEM) ja yhtiölle itselleen mahdollisuuksia kehittää toimintaa sen puitteissa. Sama sääntelyn taso on tarkoituksenmukaista säilyttää myös lopullisessa laissa.
- Tytäryhtiö on suunniteltu lakiluonnoksen mukaisesti nimettäväksi ”Teollisuustuki Oy:ksi”. Yhtiön nimeämistä on harkittava uudelleen. Yhtiön toiminnan on ymmärryksemme mukaan tarkoitus olla toimialaneutraalia eikä mitään toimialoja poissulkevaa, joten huolimatta hallitusohjelman mukaisesti yhtiölle myöhemmin määriteltävästä teollisuuspoliittisesta tehtävästä, olisi nimen oltava myös toimialaneutraali. Sen sijaan emon nimeäminen myös jatkossa Teollisuussijoitukseksi on perusteltua jatkuvuuden näkökulmasta. Vaikka uuden yhtiön tehtävissä on valtiontukia koskevat toimenpiteet, ei ”tuki” -sanan käyttö ole toivottavaa. Sen sijaan uudistamisen, kasvun ja investointien korostaminen olisi tärkeää.

HUOMIOITA JATKOVALMISTELUA VARTEN

Valtaosa EK:n huomioista kohdentuu lain perusteluissa esitettyihin asioihin, joista suuresta osasta linjataan kuitenkin vasta myöhemmin osana yhtiön strategiaa ja omistajaohjausta, sekä Tesi-konsernin teollisuuspoliittisen tehtävän muotoutuessa uuden teollisuuspoliittisen strategian valmistuessa.

Yhtiön tehtävästä

- Tesi-konsernin toimialaneutraaliutta on tärkeää vaalia huolimatta yhtiön vakiintuneesta nimestä ja sille myöhemmin asetettavasta teollisuuspoliittisesta tehtävästä. Tesi-konsernin tulee kyetä vauhdittamaan elinkeinoja laaja-alaisesti. Erityistä huomiota on kiinnitettävä mm. vihreän siirtymän vauhdittamiseen, uuden teknologian mm. tekoälyn hyödyntämiseen, elinkeinorakennetta vahvistavaan Mittelstand-kasvuun, palveluviennin vahvistamiseen sekä investointeihin myös aineettoman pääomakannan vahvistumiseksi.
- Vihreän siirtymän rahoituksen osalta toimintaa kehitettäessä on keskityttävä osa-alueisiin, joissa markkinoilla on aitoja rahoituskapeikkoja. Lain perusteluissa tällaisina nostetaan perustellusti esille ilmastoteknologioiden kehityspolulla teknologioiden kaupallistamisen tutkimuksesta pilottiin; FoaK (first-of-a-kind) -laitosrahoitusvaihe, jossa tuotanto skaalataan ensimmäistä kertaa teolliseen mittakaavaan; sekä sijoittaminen yrityksiin, jotka ovat vasta muuttamassa toimintaansa vähemmän ympäristöä kuormittavaksi, eivätkä ole näin yksityisellä rahoitus- ja pääomamarkkinoilla vielä niin houkuttelevia.

Yhtiön pääomahuollosta

- Yhtiöt on oltava pääomitettuna tavalla, joka mahdollistaa sille asetettujen tehtävien uskottavan toteuttamisen.
- Yhtiöiden pääomahuollon osalta on syytä jatkaa aiempaa toimivaa käytäntöä, jossa valtioneuvosto päättää tarvittaessa lisäpääomituksista todennettujen tarpeiden pohjalta. Tuore kehysriihen linjaus yhtiön pääomittamisesta on hyvä esimerkki kyvykkyydestä riittävään päätöksentekoon tarvittaessa.
- Teollisuussijoitus Oy:ltä odotettava tuotto tulee asettaa tarkoituksenmukaisesti tasolle, joka mahdollistaa sen elinkeinopoliittisen roolin toteuttamisen. Toimintaa tulee arvioida ensisijaisesti tässä roolissa onnistumisen näkökulmasta, ei tuotto-odotuksissa onnistumisen ja riskien minimoimisen näkökulmasta. ”Teollisuustuki Oy:n” tuotto-odotus on määritelty sen rooliin kuuluvalla tavalla oikein todeten, ettei yhtiö tavoittele toiminnallaan voittoa.

Yhtiön roolista suhteessa markkinoihin ja muihin julkisiin toimijoihin

- Tesin toiminnan keskiössä on oltava kasvun ja rahoituksen tehokas katalysointi tavalla, joka tukee yksityisen pääomasijoitusmarkkinan myönteistä kehittymistä. Yksiselitteistä jakosuhdetta rahastojen ja suorien sijoitusten välillä ei ole tarkoituksenmukaista asettaa, mutta Tesin pitkäaikainen tehtävä suo-malaisen pääomasijoitusmarkkinan kehittämisessä rahastosijoituksin on syytä edelleen säilyttää.
- Tesi-konsernia perustaessa tulee vaalia sen selkeää roolia suhteessa muihin julkisiin toimijoihin mm. Finnveraan, jonka osalta on myös käynnissä oma lainuudistusprosessinsa. Päällekkäisyydet tulee välttää. Mahdolliset epätarkoituksenmukaiset päällekkäisyydet voivat koskea tällä hetkellä myös Solidiumia, joka on uuden strategiansa myötä laajentanut toimintaansa listaamattomiin kasvuyhtiöihin sijoittamiseen. Myös Solidiumia on siten tarkasteltavana osana julkisen pääomasijoittamisen ja yritysrahoituksen kokonaisuutta ja markkinoilla tulisi olla selvä käsitys näiden kahden sijoittajan rooleista.
- Tesi-konsernin roolin vahvistaminen EU-rahoituksen hyödyntämisessä ja kotiuttamisessa entistä laajemmin Suomeen on tärkeää. Tesin yhteistyön syventämistä erityisesti Euroopan investointirahaston ja Euroopan investointipankin kanssa on edelleen syytä kannustaa. Myös tässä roolin tulee olla selkeä suhteessa Finnveraan, jolta odotetaan myös aiempaa voimakkaampaa aktiivisuutta EU-rahoituksen hyödyntämisessä.
- Tesi-konsernin toiminnan tulee olla aiempaa voimakkaammassa yhteydessä Team Finland-toimintaan sen vahvistaessa osaltaan Suomen kv-kasvun edellytyksiä.

Helsingissä 7. toukokuuta 2024

Petri Vuorio

johtaja

Paavali Kukkonen

johtava asiantuntija

Kukkonen Paavali

Elinkeinoelämän keskusliitto EK - Yrittäjyys ja kansainvälinen kauppa -
vastuualue

